16 شوال 1446
14/04/2025

من أحكام الصيام
د روژې له احکامو څخه

د روژې له احکامو څخه

د روژې له احکامو څخه

لومړی مبحث

د روژې معناء او د رمضان د روژې وجوب

لومړی: د روژې معنا:

روژه: د الله عبادت کول دي د هغو شیانو څخه په ځان ساتلو چې روژه ماتوي د سهار راختلو څخه تر لمر لوېدلو پورې.

دویم: د رمضان د روژې وجوب:

د رمضان روژه د اسلام له ارکانو څخه ده چې د مسلمان دین پرې ولاړ دی. روژه پر ټولو امتونو فرض شوې ده که څه هم د زماني او کیفیت له اړخه توپیر لري؛ لکه څرنګه چې الله تعالی فرمايي:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ)

ژباړه: (اې هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی! پر تاسو باندې روژه فرض کړی شوې ده لکه چې فرض کړی شوې وه پر هغو کسانو چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو متقیان شئ). (البقرة: ۱۸۳)، او "کتب" په دې معنا چې فرض کړځول شوې ده.

د روژې وجوب په کتاب، سنت او اجماع باندې ثابت دی:

- اما د کتاب دلیل یې: د الله تعالی دغه قول دی چې فرمايي:

(يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ 183 أَيَّامٗا مَّعۡدُودَٰتٖ)

ژباړه: (اې هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی! پر تاسو باندې روژه فرض کړی شوې ده لکه چې فرض کړی شوې وه پر هغو کسانو چې له تاسو نه مخکې وو، د دې لپاره چې تاسو متقیان شئ ۱۸۳

د شمېرل شویو ورځو روژې دي). (البقرة: ۱۸۳ - ۱۸٤).

- اما د سنت دلیل یې: د هغه صلی الله علیه وسلم دغه قول دی چې فرمايي: «بني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله، وأن محمدًا رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان، وحج البيت» . ژباړه: (اسلام پر پنځو شیانو بنا دی، د دې ګواهي چې له الله پرته د بندګۍ وړ هېڅوک نه شته او محمد د الله رسول دی، لمونځ قایمول، زکات ورکول، د رمضان روژه نیول او د بیت الله حج کول).[1]

- او د اجماع څخه یې دلیل: ټولو مسلمانانو په دې اتفاق کړی چې د رمضان روژه فرض ده، او چا چې د دې روژې څخه انکار وکړ، هغه کافر دی.

[1] متفق علیه، بخاري په شمېره 8 (1/11)، او مسلم، په شمېره 16 (1/34) نقل کړي دي.

دويم مبحث
د رمضان مياشت فضيلتونه

د دې سترې مياشت لپاره سترې ځانګړتياوې دي چې د نورو مياشتو څخه يې ځانګړې كوي، له هغو جملې څخه:

1) په دې مياشت كې قرآن كريم نازل شوى دى، لكه څرنګه چې الله تعالى فرمايي:

(شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ)

ژباړه: (رمضان هغه مياشت ده چې قرآن په كې نازل كړى شوى دى). (البقرة: ١٨٥).

2) په دې مياشت كې د جنت دروازې خلاصيږي؛ ځكه چې په دې كې ډېر نېک اعمال ترسره كيږي.

3) په دې مياشت كې د دوزخ دروازې بنديږي؛ ځكه چې په دې كې ډېر ګناهونه كميږي.

دغه خبره د رسول الله صلى الله عليه وسلم په دې قول كې ذكر شوې ده: «إذا جاء رمضان فتحت أبواب الجنة، وغلقت أبواب النار، وصفدت الشياطين» . ژباړه: «كله چې رمضان راشي، د جنت دروازې خلاصيږي، او د دوزخ دروازې بنديږي، او شيطانان په ځنځيرونو ترل كيږي».[2].

4) او همدارنګه له فضيلتونو څخه يې د رسول الله صلى الله عليه وسلم دغه قول دى چې فرمايي: «ما من حسنة يعملها ابن آدم إلا كتب له عشر حسنات إلى سبعمائة ضعف، قال الله: إلا الصيام، فإنه لي وأنا أجزي به، يدع شهوته وطعامه من أجلي، الصيام جنة، وللصائم فرحتان: فرحة عند فطره، وفرحة عند لقاء ربه، ولخلوف فم الصائم أطيب عند الله من ريح المسك» . ژباړه: د بنى آدم د هر عمل نيكى يو په لسه تر اووه سوه چنده پورې زياتيږي، الله تعالى فرمايي: پرته له روژې څخه، چې هغه زما لپاره ده او زه يې اجر وركوم، ځكه هغه زما لپاره خپل خواهشات او خوراک پريږدي، او روژه ډال دى، د روژه دار لپاره دوه خوښۍ دي چې خوشحاله كوي يې: كله چې روژه ماته كړي نو خوشحاله شي او كله چې د خپل رب سره مخ شي نو په خپله روژه خوشحاله شي، او د روژه دار انسان د خولې بوى د الله تعالى په نزد د مشكو له بوى څخه پاكيزه دى[3]. نو د روژې ثو چنده كېدل په شمېر پورې محدود نه دي.

5) ځكه چې په روژه كې د نورو عبادتونو په پرتله اخلاص ډېر وي؛ د هغه صلى الله عليه وسلم د قول پر اساس چې فرمايي: «ترك شهوته وطعامه وشرابه من أجلي» . ژباړه: "زما لپاره يې خپل شهوت، خواړه او څښاک پرېښود"[4].

---

[2] متفق عليه، بخاري په شمېره 1898 (3/25)، او مسلم په شمېره 1079 (2/758) كې نقل كړي دي.

[3] نسائي په الكبرى شمېره 2536 (3/131) كې نقل كړى دى.

[4] مخكنى تخريج و ګورئ.

6) الله تعالی د روژه نیوونکو لپاره د جنت یوه دروازه ځانګړې کړې ده چې "ریان" نومیږي، چې له هغې څخه نور څوک نه شي ننوتلی.

7) د روژه نیوونکي لپاره یوه دعا ده چې نه ردیږي؛ لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې حدیث کې فرمايي: «للصائم عند فطره دعوة لا تُرد» . ژباړه: «د افطار پر وخت کې د روژه نیوونکي لپاره داسې دعا ده چې نه ردیږي»[5].

8) او د هغه صلی الله علیه وسلم دغه قول: «من صام رمضان إيماناً واحتساباً غُفر له ما تقدم من ذنبه» . ژباړه: «څوک چې د رمضان روژه په ایمان او د ثواب په نیت ونیسي؛ د هغه مخکني ګناهونه بخښل کیږي»[6].

نو مسلمان لپاره اړین ده چې باید د ایمان او ثواب په نیت روژه ونیسي ترڅو اجر او د ګناهونو بخښنه ترلاسه کړي.

دریم مبحث

هغه څه چې د رمضان میاشت داخلیدل ثابتوي

د رمضان میاشت داخلیدل په دوو شیانو باندې ثابتیږي:

1) د رمضان هلال -سپوږمۍ- لیدل؛ لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې حدیث کې فرمايي: «إذا رأيتم الهلال فصوموا، وإذا رأيتموه فأفطروا، فإن غم عليكم فأقدروا له» ، ژباړه: «کله مو چې هلال - سپوږمۍ- ولیده، نو روژه ونیسئ، او کله مو چې هلال - سپوږمۍ- ولیده، نو روژه ماته کړئ، او که لیدل يې ناشوني وي، نو د شعبان میاشت بشپړه کړئ»[7]، او همدارنګه فرمايي: «لا تصوموا حتى تروا الهلال، ولا تفطروا حتى تروه» . ژباړه: «تر هغه چې سپوږمۍ - هلال- مو نه وي لیدلې روژه مه نیسئ، او تر هغه چې مو نه وي لیدلې روژه مه ماتوئ»[8].

2) که چیرې سپوږمۍ -هلال- ونه لیدل شي، نو د شعبان میاشت دېرش ورځې بشپړ کړئ؛ لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي: «الشهر تسع وعشرون ليلة، فلا تصوموا حتى تروه، فإن غم عليكم فأكملوا العدة ثلاثين» . ژباړه: «میاشت نهه

---

[5] ابن ماجه په شمیره 1753 (1/775) کې نقل کړی دی.

[6] متفق علیه، بخاري په شمیره 38 (1/16)، او مسلم په شمیره 760 (1/523) کې نقل کړی دی.

[7] امام احمد په المسند شمیره 6323 (10/402)، او نسائي په الکبری شمیره 2446 (3/102) کې نقل کړی دی.

[8] متفق علیه، بخاري په شمیره 1906 (3/27)، او مسلم په شمیره 1080 (2/759) کې روایت کړی دی.

ویشت شپې دي، نو تر هغه وخته پورې روژه مه نیسئ چې هلال ونه وینئ، که چېرې لیدل یې نا شوني وي، نو دېرش ورځې بشپړې کړئ»[9].

څلورم مبحث

روژه کې نیت

نیت د هر عمل د صحت لپاره شرط دی، د رمضان د روژې لپاره نیت اړین دی چې باید له شپې څخه نیت وشي؛ لکه څرنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي:

«من لم یبیت الصیام قبل الفجر فلا صیـــــام لـــــه» . ژباړه: «چا چې د روژې نیت د سهار نه مخکې ونه کړو نو د هغه روژه نشته»[10].

شیخ الاسلام ابن تیمیة رحمه الله وایي: ژباړه: "څوک چې پوهیږي چې سبا رمضان دی او غواړي روژه ونیسي، نو د روژې نیت یې کړی دی، که هغه په ژبه نیت وکړي یا نه. دا د ډېرو مسلمانانو عمل دی، چې ټول یې د روژې نیت لري"[11].

پنځم مبحث

روژه پر چا باندې فرض ده؟

روژه پر هر مسلمان، بالغ او عاقل فرض ده.

که چېرې روغ او مقیم وي: نو پرې فرض دی چې روژه ونیسي. او که چېرې ناروغ وي: نو پرې فرض دی چې قضا یې راوړي.

او که چېرې روغ وي او مسافر وي: نو هغه اختیار لري چې روژه نیسي او که افطار کوي، خو افطار غوره دی.

- او روژه پر کافر فرض نه ده، او له هغه څخه نه قبلیږي، او که چېرې د رمضان د میاشتې په جریان کې توبه وکړي، نو پاتې ورځې باید روژه ونیسي، او تېر شویو ورځو قضا وربادې نشته کوم چې د کفر په حالت کې و.

- او روژه پر کوچنی فرض نه ده، خو که چېرې ممیز وي، نو روژه یې صحیحه ده، او هغه لپاره په نفل کې حسابیږي.

- روژه پر لېوني فرض نه ده، که څه هم د لېونتوب په حالت کې روژه ونیسي، روژه یې صحیح نه ده؛ ځکه چې نیت شتون نه لري.

شپږم مبحث

څوک د روژې په نه نیولو سره معذور دي؟

په رمضان کې د روژې په نه نیولو سره لاندې کسان معذور دي:

---

[9] متفق علیه، بخاري په شمېره 1907 (3/27)، او مسلم په شمېره 1081 (2/762) کې نقل کړې دی.

[10] نسائي په الکبری شمېره 2652 (3/170) کې نقل کړی دی.

[11] الفتاوی الکبری (2/469).

د روژې له احکامو څخه

1) هغه ناروغ چې روژه پرې سخته وي، نو هغه لپاره افطار کول مستحب دی.

2) هغه مسافر چې په سفر کې وي، او یا د رمضان میاشت کې د سفر تصمیم ونیسي او د سفر مسافه يې اتيا کیلو متره او یا له دې څخه ډېره وي.

3) د حیض او نفاس په موده کې، حایضه او نفساء باندې روژه نیول حرام دي؛ لکه څرنګه چې عائشه رضي الله عنها وايي: ژباړه: «مونږ ته به دا را پېښ شو، نو مونږ ته به د روژې د قضا راوړلو امر وشو، مګر د لمانځه د قضا راوړلو امر به نه کېده»[12].

4) هغه څوک چې اوږدمهاله ناروغي ولري او د درملنې تمه يې نه کېږي او د دوامداره ناتوانۍ له امله نشي کولی روژه ونیسي، باید خپله روژه ماته کړي او د هرې ورځې په بدل کې یو مسکین ته نیمه پیمانه (صاع) غنم یا نور خواړه ورکړي، او پر هغه د روژې قضا نه شته.

5) هغه بوډا کس چې د روژې نیولو توان نه لري، باید خپله روژه ماته کړي او د هرې ورځې په بدل کې یو مسکین ته خواړه ورکړي، او هغه باندې قضا نه شته.

6) که چېرې امیندواره یا شېدې ورکوونکې ښځه د روژې له امله ځان یا خپلو ماشومانو ته د زیان رسولو وېره ولري، نو باید روژه ماته کړي او قضا يې راوړي، که چېرې هغه یوازې د خپل ماشوم د وېرې له امله روژه ماته کړي، نو باید د قضا د راوړلو سربېره د هرې ورځې په بدل کې یو مسکین ته خواړه ورکړي.

اوم مبحث

د روژې ماتوونکي

1- جماع:

که چېرې یو څوک د روژې په میاشت کې د ورځې په اوږدو کې جماع وکړي، نو د هغه روژه باطلېږي، او هغه باید د ورځې پاتې برخه له خوړلو او څښلو څخه ډډه وکړي، هغه باید توبه وباسي، بخښنه وغواړي، او د هغې ورځې قضا دې راوړي چې جماع يې کړې وه، او هغه باید کفاره هم ورکړي، چې کفاره يې: د یو غلام آزادول دي، که هغه نه شي موندلی، نو باید دوه میاشتې پرله پسې روژه ونیسي، او که دوه میاشتې پرله پسې روژه نشي نیولی، نو باید شپیته مسکینانو ته خواړه ورکړي، هر مسکین ته نیمه پیمانه (صاع) غنم یا نور هغه خواړه ورکړي چې په هیواد کې عام وي.

2- د مني انزالول، د ښکلولو، لمس کولو، استمنا، یا مکرر لیدلو له امله:

که چېرې د روژه لرونکي د دې لاملونو څخه د یو له امله انزال وشي، نو د هغه روژه باطلېږي، او هغه باید خپلې روژې ته دوام ورکړي، د هغې ورځې قضا دې راوړي، او هغه باندې کفاره نشته، مګر هغه باید توبه وکړي، او د خپلې کړنې څخه دې پښیمانه

[12] مسلم په خپل صحیح په شمېره 335 (1/265)0 کې نقل کړی دی.

د روژې له احکامو څخه

شي، او بخښنه دې وغواړي، او له هغو شیانو څخه دې ځان لرې وساتي چې شهوت راپاروي؛ ځکه چې هغه په یو ستر عبادت کې دی.

3- په قصدي ډول خوړل او څښل.

4- د روژه نیوونکي څخه د وینې اخیستل د حجامې، د رګ پرې کول، او یا د وینې ورکولو لپاره د وینې راوېستل.

په حجامه کې اصل د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه قول دی: «أفطر الحاجم والمحجوم» . ژباړه: "حجامه کوونکي او حجامه کېدونکي دواړو خپله روژه ماته کړه"[13].

شيخ الاسلام ابن تیمیة رحمه الله وايي: "دا خبره چې حجامه کول روژه ماتوي، د ډېرى حديث پوهانو نظر دی، لکه احمد بن حنبل، اسحاق بن راهویه، ابن خزیمه، ابن المنذر، او نور"[14].

د روژه لروونکي څخه په غیر قصدي ډول د وینې بهېدل، لکه د پوزې وینه، د جراحت وینه، د غاښ ایستلو وینه، او داسې نور، دا په روژې باندې اغېز نه کوي.

5- کانګې کول:

دا د خولې له لارې له معدې څخه د خوړو یا څښاک قصدي ایستل دي، خو که هغه کانګې وکړي او په غیر ارادي ډول ترې راوځي، نو دا د هغه په روژه اغیزه نه کوي؛ ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي: «من ذرعه القيء فلیس علیه قضاء، ومن استقاء فلیقض» . ژباړه: «هغه څوک چې پرته له اختیاره کانګې وکړي هغه باندې قضا نشته، او څوک چې په قصدي ډول کانګې وکړي باید قضا راوړي»[15].

د ذرعه معنا: غالبېدل دي.

اتم مبحث

د روژې مستحبات

1) پیشلمی؛ د انس بن مالک رضی الله عنه د حدیث له مخې، چې وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: «تسحروا؛ فإن في السحور برکة» . ژباړه: «پیشلمی -سحري- وکړئ؛ ځکه چې په سحري کې برکت دی»[16].

2) د پیشلمي ځنډول؛ تر هغه چې د سهار د راختلو وېره نه وي.

---

[13] بخاري په شمېره 1937 (3/33)، او احمد په خپل مسند کې په شمېره 26217 (43/278) کې نقل کړی دی.

[14] مجموع الفتاوی (25/252).

[15] امام احمد په خپل مسند کې په شمېره 10463 (16/283)، او ترمذي په الجامع الکبیر شمېره 720 (2/91) کې نقل کړی دی.

[16] متفق علیه، بخاري په شمېره 1923 (3/29)، او مسلم په شمېره 1095 (2/770) کې نقل کړی دی.

3) د لمر لوېدو وروسته د روژې په ماتولو کې بيړه کول. رسول صلی الله عليه وسلم وفرمايل: «لا تزال أمتي بخـــير، ما أخروا السحور وعـجلوا الفطر» . ژباړه: «زما امت به تر هغه پورې په خير کې وي تر څو چې پېشلمی ځنډوي او په روژه ماتولو کې بيړه کوي»[17].

4) په تازه کجورو روژه ماتول مستحب دي، که چېرې و نه موندل شي، په وچو کجورو دې روژه ماته کړي، که چيرې و نه موندل شي په اوبو دې روژه ماته کړي؛ د انس رضي الله عنه د قول په اساس: «كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يفطر على رطبات قبل أن يصلي، فإن لم تكن رطبات، فعلى تمرات، فإن لم تكن حسا حسوات من ماء» . ژباړه: «د الله رسول صلی الله عليه وسلم به د لمانځه څخه مخکې په تازه کجورو سره روژه ماتوله، که تازه کجورې به نه وې، نو په وچو کجورو سره، او که هغه به هم نه وې، نو په څو غړپو اوبو سره به يې ماتوله»[18].

5) د روژه لرونکي لپاره مستحب دی چې د روژې د ماتولو پر مهال دې هغه دعاګانې وکړي چې خوښ يې وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «إن للصائم عـــنـد فـــطـــره دعـــوةً لا تُـــرد» . ژباړه: «د روژه ماتي پر وخت د روژه نيوونکي لپاره داسي دعا ده چې نه ردېږي»[19].

6) د عبادتونو په تولو بنو کې زياتوالی؛ لکه د قرآن کريم لوستل، د الله تعالی ذکر، قيام الليل (تهجد)، د تراويح لمونځ، د سنتو لمونځ، صدقه ورکول، او د نيکی په لاره کې لګښت او انفاق کول؛ ځکه چې نېک کارونه بد کارونه له منځه وړي.

نهم مبحث

خبرتياوې

• روژه لرونکی بايد له دروغو، غيبت او بشکنځلو څخه ډډه وکړي، که څوک ورته سپکاوی يا بشکنځلې وکړي، نو هغه بايد په ځواب کې ووايی: زه روژه يم.

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: «الصيام جُنّة فلا يرفث ولا يجهل، وإن امرؤ قاتله أو شاتمه فليقل: إني صائم مرتين» . ژباړه: «روژه ډال دی نو بد رد دې نه وايي او په ناپوهی سره دې عمل نه کوي (چغې دې نه وهي)، که چېرته چا ورسره شخړه وکړه او يا يې ورته کنځلې وکړې، نو دوه ځله دې ووايي چې زه روژه دار يم»[20].

• هغه څه چې روژه لروونکي لپاره منع دي: مضمضه او استنشاق کې مبالغه کول؛ ځکه چې ممکن اوبه د هغه معدې ته لاړې شي.

---

[17] احمد په خپل مسند په شمېره 12507 (35/399) کې نقل کړی دی.
[18] ابو داود په شمېره 2356 (2/306) کې نقل کړی دی.
[19] ابن ماجه په شمېره 1753 (1/775) کې نقل کړی دی.
[20] بخاري په شمېره 1894 (3/24) کې نقل کړی دی.

نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمايي: «وبـــــالغ فـي الاستنشاق إلا أن تكون صائماً» .

«او په استنشاق کې مبالغه وکړه، مګر دا چې روژه اوسې»[21].

- مسواک وهل روژې ته ضرر نه رسوي، بلکې مستحب دی او د روژه لرونکي او نورو لپاره د ورځې په اول او اخر کې يې سپارښتنه کېږي، د صحيح قول پر اساس.

لسم مبحث

د رمضان قضا

څوک چې د رمضان په مياشت کې د کوم مشروع عذر له امله روژه ماته کړي، لکه هغه شرعي عذر چې له امله يې روژه ماتول جواز لري، يا د کوم حرام عذر له امله، لکه يو څوک چې د جنسي اړيکو (جماع) يا بل څه باندې خپله روژه باطله کړي، نو بايد د هغې قضا راوړي؛ لکه څنګه چې الله تعالى فرمايي:

(فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ)

ژباړه: ((نو په هغه باندې د نورو ورځو شمېرل دي). (البقرة: ١٨٤). او هغه لره مستحب ده چې د قضا راوړلو لپاره بېړه وکړي؛ ترڅو ذمه داري يې خلاصه شي، او دا مستحب ده چې قضا پرله پسې وي؛ ځکه چې قضا د ادا په څېر ده، که څه هم هغه لره ځنډول يې جواز لري؛ ځکه چې وخت يې اوږد دی.

او همدارنګه هغه کولی شي په جلا توګه يې قضايي راوړي، که چېرې د شعبان تر پايه پورې د قضا شويو روژو په اندازه وخت پاتې وي، نو قضا په پرله پسې ډول اړينه ده؛ د وخت د کمښت له امله، او دا جواز نه لري چې د بل رمضان څخه وروسته يې پرته له کوم عذر څخه وځنډوي.

• څوک چې د روژې قضا تر راتلونکي رمضان پورې وځنډوي، دوه حالتونه لري:

که چېرې هغه د کوم مشروع عذر له امله روژه وځنډوي، لکه دا چې ناروغي يې تر راتلونکي رمضان پورې دوام وکړي، نو هغه بايد يوازې د هغې کفاره ورکړي.

که چېرې هغه پرته له کوم عذر څخه روژه وځنډوي، نو هغه بايد د روژې د قضاء سربېره، د هرې ورځې په بدل کې د هيواد د اصلي خوراکي توکو څخه نيمه پيمانه (صاع) يو مسکين ته خواړه ورکړي.

• د نفلي روژې نيول د هغه چا لپاره چې هغه باندې د قضا روژه پاتې وي: که چا باندې د رمضان له روژې څخه څه پاتې وي، غوره دا ده چې مخکې له نفلي روژې څخه، لومړی خپل قضا ترسره کړي، مګر، که چېرې نفلي روژه داسې وي چې وخت يې تېرېږي، لکه د عرفې او عاشورا روژې، نو په دې حالت کې د قضايي روژې څخه دي

---

[21] ابو داود په شمېره 2366 (2/308)، او ترمذي په الجامع الکبير شمېره 788 (2/147) کې نقل کړی دی.

د روژې له احکامو څخه

دمخه روژه ونیسي، ځکه چې د قضايي روژې وخت اوږد دی، او د عاشورا او عرفې وخت تېرېږي، مګر د شوال شپږ ورځې روژه نه نیسي مګر د قضايي روژې وروسته.

دا هغه څه وو چې راټولول یې ممکن وو، وصلی الله وسـلَّم علی نبینا محمـد وعلی آله وصحبه وسلَّـــم تسلیـــماً کثـــیراً.

فهرست

د روژې له احکامو څخه	3
لومړی مبحث	3
د روژې معنا، او د رمضان د روژې وجوب	3
دويم مبحث	4
د رمضان مياشت فضيلتونه	4
دريم مبحث	5
هغه څه چې د رمضان مياشت داخلېدل ثابتوي	5
څلورم مبحث	6
روژه کې نيت	6
پنځم مبحث	6
روژه پر چا باندې فرض ده؟	6
شپږم مبحث	6
څوک د روژې په نه نيولو سره معذور دي؟	6
اوم مبحث	7
د روژې ماتوونکي	7
اتم مبحث	8
د روژې مستحبات	8
نهم مبحث	9
خبرتياوې	9
لسم مبحث	10
د رمضان قضا	10